

Lisexcisie

Een behandelingsvorm na een afwijkend uitstrijkje

INLEIDING

Wanneer er sprake is van een afwijkend uitstrijkje, is in sommige gevallen behandeling noodzakelijk. Deze behandeling kan bestaan uit cryocoagulatie, conisatie of lisexcisie van de baarmoedermond.

Bij cryocoagulatie wordt de baarmoedermond bevroren en bij een conisatie verwijdert de gynaecoloog, onder narcose, een kegelvormig stukje van de baarmoedermond.

In deze folder kunt u lezen wat de behandeling met een lisexcisie inhoudt. Indien u meer over het uitstrijkje wilt weten, verwijzen wij u naar de folder "Het uitstrijkje" van het KWF (Koningin Wilhelmina Fonds). Hierin kunt u meer lezen over de verschillende afwijkingen die hierbij gevonden kunnen worden en de methoden van verder onderzoek en behandeling.

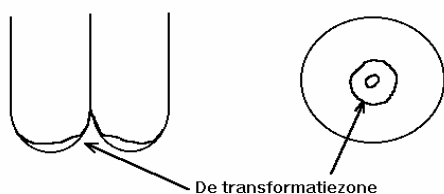
WAT IS EEN LISEXCISSIE?

Bij een lisexcisie wordt de oppervlakkige laag van de baarmoedermond verwijderd.

De baarmoedermond is het onderste deel van de baarmoeder en kan bij gynaecologisch onderzoek goed zichtbaar gemaakt worden.

De bekleding van de binnenkant van de baarmoedermond (het cervicaal kanaal) is dun, slechts een cellaag dik en is te vergelijken met de binnenkant van de wang. De bekleding van de buitenkant van de baarmoedermond daarentegen is veel dikker. Deze bestaat uit meerdere cellagen en is te vergelijken met de huid.

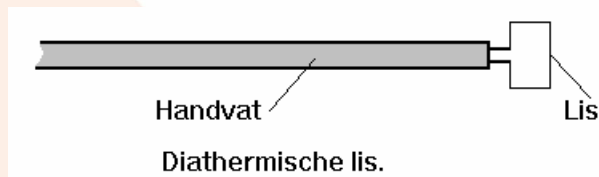
De baarmoedermond in zij- en vooraanzicht.

Het gebied, waar deze dunne binnenkant en de dickere buitenkant in elkaar overgaan, noemen we de transformatiezone. Deze transformatiezone is onder invloed van hormonen vaak enkele millimeters naar buiten gedraaid en is daardoor goed zichtbaar. In dit gebied bevinden zich ook meestal de cellen die het afwijkende uitstrijkje hebben veroorzaakt.

DIATHERMISCHE LIS

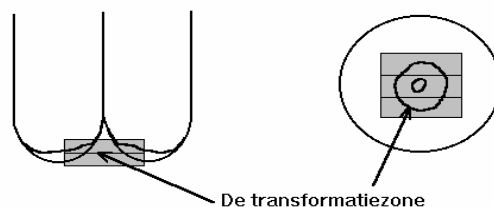
De ingreep wordt uitgevoerd met een diathermische lis. Deze is te vergelijken met een gloeidraad.

Door middel van elektrische stroom kan deze "draad" snijden en dichtschroeien. Op die manier kunnen reepjes weefsel van de baarmoedermond afgenomen worden.

De reepjes weefsel, die de gynaecoloog bij een lisexcisie afneemt zijn ± 7 mm breed en ± 3 mm dik. Om er zeker van te zijn, dat de gehele transformatiezone verwijderd is, neemt de gynaecoloog in het midden nog vaak een extra reepje weefsel weg.

Het gebied dat met de lis wordt verwijderd.

Al het afgenomen weefsel gaat voor onderzoek naar het laboratorium. Daar wordt onderzocht of het afwijkende gebied volledig is verwijderd. Een lisexcisie wordt onder plaatselijke verdoving uitgevoerd.

ZELF AFSPRAAK MAKEN

Nadat u met de behandeling hebt ingestemd, kan de datum worden afgesproken. Op de werkdag na het polikliniekbezoek belt u zelf naar de afdelingsassistente voor het maken van een afspraak. Deze is van maandag tot en met vrijdag, van 8.30 - 16.30 uur, bereikbaar onder telefoonnummer 020 - 512 4118.

Een lisexcisie dient bij voorkeur kort na de laatste dag van de menstruatie verricht te worden. Houdt hier rekening mee bij het maken van uw afspraak.

DAGBEHANDELING

Voor een lisexcisie wordt u enkele uren in het ziekenhuis opgenomen.

Op de dag van de afspraak meldt u zich op de afgesproken tijd op afdeling 8B. U mag natuurlijk iemand meenemen om u te begeleiden. Van 8B wordt u naar de gynaecologisch behandelkamer gebracht.

De ingreep kan helaas niet altijd door uw eigen gynaecoloog worden uitgevoerd.

Vooraf mag u gewoon eten en drinken.

DE LISEXCISIE

Nadat u op de gynaecologische onderzoeksbank hebt plaatsgenomen, brengt de gynaecoloog een zogenaamde eendebek (speculum) in de schede waardoor de baarmoedermond zichtbaar wordt. Dan wordt de baarmoedermond met vier injecties verdoofd. Vervolgens krijgt u een plakker op uw been, waarmee de stroom wordt afgevoerd, die door de diathermische lis gaat.

De vier reepjes worden nu verwijderd. Hierna wordt de baarmoedermond zorgvuldig op eventuele bloedinkjes gecontroleerd. Deze worden dichtgeschroeid. Tijdens het verwijderen van de weefselreepjes en het dichtschroeien van de bloedvaatjes, hoort u een hoog zoemend geluid en kunt u een schroeilucht ruiken.

DOET HET PIJN?

De injecties van de plaatselijke verdoving zijn te vergelijken met het prikken bij bloedafname. Van de ingreep zelf voelt u niets. De gehele ingreep duurt ongeveer 10 tot 15 minuten.

NA DE INGREEP

Na de ingreep gaat u terug naar de afdeling dagbehandeling. Hier wordt u 1 à 2 uur geobserveerd. Een verpleegkundige controleert zo nodig uw bloeddruk en let op eventueel bloedverlies. Als alles goed gaat mag u daarna naar huis.

U kunt in principe zelf autorijden, maar als u zich erg zenuwachtig voelt is het verstandiger om u door iemand te laten rijden. U krijgt een controleafspraak mee voor uw eigen gynaecoloog.

WAT U NA DE INGREEP KUNT VERWACHTEN

De eerste dagen heeft u nog bloederige afscheiding. Deze gaat daarna over in een geelbruine, soms riekende afscheiding. Dit komt door het wondoppervlak van de baarmoedermond. Deze afscheiding kan een week tot 10 dagen duren. Vaak blijft er gering bloedverlies of afscheiding tot aan de volgende menstruatie.

BELANGRIJKE ADVIEZEN

De baarmoedermond moet enkele weken de tijd en de rust krijgen om te genezen. Zolang er nog bloedverlies is raden wij aan om:

- geen tampons te gebruiken;
- niet te vrijen waarbij er iets in de schede komt;
- niet te baden of te zwemmen.

Douchen is geen probleem. Als u de pil gebruikt kunt u hier gewoon mee doorgaan.

DE UITSLAG

U krijgt een afspraak mee voor de polikliniek over 4 - 6 weken. De gynaecoloog zal de uitslag van het onderzoek dan met u bespreken.

WANNEER BELLEN?

Soms is het raadzaam om eerder een afspraak op de polikliniek te maken. U kunt daarom altijd bellen als u zelf denkt dat er iets niet goed is.

Neem in ieder geval contact op als:

- u koorts krijgt of u zich ziek gaat voelen;
- bij hevige buikpijn;
- bij overmatig bloedverlies (meer dan bij een normale menstruatie);
- u zich ziek gaat voelen.

Tijdens kantooruren kunt u bellen naar: de polikliniek gynaecologie: 020 - 512 5117.

Buiten kantooruren naar de afdeling spoedeisende hulp: 020 - 512 4113.